

# Соціально-економічне становище Кіровоградської області за 2010 рік

## Промисловість

У 2010р. порівняно з 2009р. приріст промислового виробництва становив 12,8%.

Збільшення випуску продукції спостерігалось майже за всіма видами переробної промисловості, крім хімічної та нафтохімічної промисловості, виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції.

Випуск продукції у **добувній** промисловості порівняно з 2009р. зріс на 1,5%, у т.ч. у добуванні піску та глини – на 1,5%. Водночас обсяг виробництва продукції зменшився у добуванні каменю (на 4,1%).

У **переробній** промисловості приріст виробництва продукції в 2010р. становив 20,3%.

На підприємствах з *виробництва харчових продуктів та напоїв* випуск промислової продукції в 2010р. порівняно з 2009р. збільшився на 8%. На 73,1–15,2% зросло виробництво свинини свіжої (парної) чи охолодженої, вершків жирністю більше 8%, пряників і виробів аналогічних; печива солодкого; вафель, виробів кондитерських з цукру, включаючи білий шоколад, без вмісту какао, олії соняшникової нерафінованої; на 9,3–1,1% – виробів ковбасних, оселедців солоних, тортів, виробів макаронних без начинки, не підданих тепловому обробленню, овочів консервованих натуральних, яловичини і телятини, свіжої (парної) чи охолодженої.

Водночас зменшився випуск горілки, інших міцних спиртових напоїв на 60,5%; тістечок – на 30,4%; напівфабрикатів м'ясних (включаючи з м'яса птиці) – на 25,8%; риби копченої, включаючи філе – на 14,7%; круп – на 14%; на 7,5–0,3% – виробів здобних, сирів жирних, риби солоної, крім оселедців, виробів хлібобулочних, борошна.

Проти 2009р. випуск продукції у *легкій промисловості* збільшився на 5,9%, найбільше – на підприємствах текстильного виробництва – на 22,8%.

У *целюлозно-паперовому виробництві* індекс промислового виробництва в 2010р. становив 103,6%.

На підприємствах *хімічної та нафтохімічної промисловості* в 2010р. порівняно з 2009р. індекс промислового виробництва становив 81,9%, в т.ч. на підприємствах фармацевтичного виробництва – 86,3%, лаків та фарб – 85,4%, основної хімічної продукції – 72,3%.

Індекс виробництва продукції на підприємствах з випуску *іншої неметалевої мінеральної продукції* становив 94,9%, в т.ч. у виробництві виробів з бетону, гіпсу та цементу – 97,3%, скла та виробів зі скла – 46,8%.

У *машинобудуванні* приріст виробництва продукції за 2010р. порівняно з 2009р. становив 54,3%.

У 2010р. більше ніж у 2 рази спостерігалось збільшення обсягів випуску трансформаторів електричних, машин збиральних інших, розпушувачів та культиваторів; на 54,7–19,2% насосів для паливно-мастильних матеріалів, насосів об'ємних ротаційних, кранів мостових на нерухомих опорах.

На підприємствах з **виробництва електроенергії** обсяги продукції проти 2009р. збільшилися на 4,7%.

## Сільське господарство

У 2010р. обсяг валової продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств (у порівнянних цінах 2005р.) склав, за попередніми розрахунками, 3766,9 млн.грн. Виробництво сільськогосподарської продукції порівняно з 2009р. збільшилось на 2%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 1,7%, господарствах населення – на 2,2%.

**Рослинництво.** У 2010р. виробництво продукції рослинництва порівняно з 2009р. збільшилося на 0,3%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – на 0,4%, господарствах населення – залишилося на рівні 2009р.

Під урожай 2010р. сільськогосподарські культури було посіяно на площі 1,6 млн.га або на рівні 2009р., у т.ч. аграрними підприємствами – на площі 1,2 млн.га, господарствами населення – на 0,4 млн.га.

Господарствами усіх категорій у 2010р. одержано 2374,3 тис.т зерна (включаючи кукурудзу) у вазі після доробки, з них зерна продовольчих культур – 907,1 тис.т (38,2%), фуражних зернових – 1467,2 тис.т (61,8%). Порівняно з 2009р. виробництво зерна зменшилось на 6,3%, що зумовлено як скороченням зібраної площі (на 39,8 тис.га або на 4,6%), так і зменшенням урожайності (на 0,5 ц з 1 га або на 1,7%).

Збільшення обсягів виробництва зерна порівняно з 2009р. відбулося в сільськогосподарських підприємствах 8 районів області, з них суттєво – у Добровеличківському (на 18%), Світловодському (на 7,3%), Новгородківському (на 7%) та Олександрійському (на 6,1%); разом з тим значно менше зібрано зерна агроформуваннями Новомиргородського (на 30%), Бобринецького (на 29,3%) та Компаніївського (на 20,4%) районів.

Сільськогосподарськими підприємствами вироблено 1926,2 тис.т зерна (81,1% загального валового збору), господарствами населення – 448,1 тис.т (18,9%). Урожайність зернових культур в аграрних підприємствах становила 29,8 ц з 1 га або на 4,4 ц вище ніж у господарствах населення.

У 2010р. значно кращий ніж у 2009р., зібрано врожай кукурудзи – 863,4 тис.т (на 39,6% більше), що зумовлено збільшенням зібраної площі на 50 тис.га або на 38% та урожайності на 0,5 ц з 1 га або на 1,1%.

Валовий збір цукрових буряків (фабричних) порівняно з 2009р. збільшився в 1,5 раза за рахунок збільшення в 1,5 раза їх площі збирання та на 4,9 ц з 1 га урожайності і склав 511,5 тис.т, у т.ч. сільськогосподарськими підприємствами накопано 505,2 тис.т (в 1,5 р.б.), що становило в середньому по 286 ц з 1 га. Вирощуванням цукрових буряків (фабричних) займалися сільськогосподарські підприємства 14 районів. Виробництво солодких коренів збільшилось у всіх районах, крім Петрівського та Світловодського, де цукрових буряків накопано майже на третину менше.

Виробництво соняшнику становило 713,4 тис.т і порівняно з 2009р. зменшилося на 0,5% за рахунок зниження урожайності (на 0,5 ц з 1 га, або на 2,8%). Збільшили виробництво насіння соняшнику сільськогосподарські підприємства 8 районів, із них найбільше – Олександрійського (на 23,2%), Голованівського (на 13,9%) та Устинівського (на 10,8%).

У господарствах усіх категорій зібрана площа і валовий збір ріпаку (озимого та ярого) збільшились наполовину і склали відповідно 72,6 тис.га та 123 тис.т, середня урожайність становила 17 ц з 1 га проти 16,5 ц з 1 га у 2009р.

Сою зібрано з площі 112,9 тис. га, що в 1,6 р.б., ніж у 2009р., валовий збір склав 154,5 тис.т (в 1,5 р.б.) при середній урожайності 13,7 ц з 1 га (у 2009р. – 15 ц з 1 га).

У господарствах усіх категорій виробництво картоплі (416,5 тис.т) порівняно з 2009р. зменшилося на 2,3%, овочів (218,4 тис.т) – на 6,5%, що зумовлено зниженням урожайності цих культур відповідно на 1,3% та на 6,6%. Загальні обсяги виробництва плодоягідної продукції (26,7 тис.т) збільшилися на 30,7%, винограду (1,6 тис.т) – на 7,4% за рахунок зростання урожайності відповідно на 31,2% та 7,2%.

Господарствами населення у 2010р. вирощено 99,9% загального урожаю картоплі, 95% плодів і ягід, 94,6% овочів, 23,6% соняшнику, 18,9% зерна та 1,2% цукрових буряків (фабричних).

Під урожай 2011р. озимих на зерно та зелений корм у господарствах усіх категорій посіяно 490,4 тис.га (на 9,4% менше ніж під урожай 2010р.), у т.ч. зернових культур на зерно – 397,2 тис.га (на 7,9% менше), озимого ріпаку на зерно – 91,6 тис.га (на 15,3% менше).

**Тваринництво.** За попередніми розрахунками, у 2010р. обсяг виробництва продукції тваринництва порівняно з 2009р. збільшився на 6,4%, в т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – на 12,5%, господарствах населення – на 4,9%.

Збільшення виробництва м'яса порівняно з 2009р. відбулося за рахунок росту обсягів реалізації худоби та птиці на забій в сільськогосподарських підприємствах (на 2,5 тис.т або на 30,1%). У структурі реалізації худоби та птиці на забій сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) частка свиней становила 65,3% (у 2009р. – 57,7%), великої рогатої худоби – 34% (40,7%), птиці всіх видів – 0,2% (1%).

У сільськогосподарських підприємствах (крім малих) обсяг вирощування худоби та птиці у 2010р. становив 12568,4 т, що на 10,4% більше ніж у 2009р., у т.ч. свиней – 8485,1 т (на 19,5%), вирощування великої рогатої худоби та птиці зменшилося на 5,3% та 2,7% і становило 3648,9 т та 348,3 т відповідно. У сільськогосподарських підприємствах відношення загального обсягу вирощування худоби та птиці до реалізації тварин на забій становило 116,9% (у 2009р. – 137,2%). Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі знизились на 6,9%, свиней – на 5,1% та становили відповідно 433 г та 259 г.

Загальні обсяги виробництва м'яса (реалізація худоби та птиці на забій у живій вазі) у 2010р. збільшилися порівняно з 2009р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) всіх районів, крім Бобринецького, Гайворонського, Маловисківського та Устинівського. Значно збільшилося виробництво в сільськогосподарських підприємствах Світловодського (в 2 рази), Вільшанського (в 1,9 рази), Новгородківського та Ульянівського (в 1,7 рази), Долинського та Новомиргородського (в 1,6 рази).

У 2010р. виробництво молока в усіх категоріях господарств порівняно з 2009р. зменшилося на 1% і склало 343,1 тис.т, у господарствах населення – на 1,1% (302,4 тис.т), сільськогосподарських підприємствах – залишилося на рівні 2009р. (40,7 тис.т).

Збільшилося виробництво молока в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) 9 районів області, найбільш суттєво – Голованівського (в 5,3 раза), Долинського (на 20,8%), Олександрійського (на 17,9%) та Гайворонського (на 15,7%). У той же час порівняно з 2009р. менше молока одержано підприємствами Новоархангельського (на 19,3%), Компаніївського (на 17,7%) та Знам'янського (на 17,3%) районів.

У 2010р. порівняно з 2009р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) зменшився надій молока від однієї корови (по середньому поголів'ю) на 119 кг (на 3,3%) і становив 3512 кг. Значно вища середньообласного рівня продуктивність корів у сільськогосподарських підприємствах Новгородківського (4691 кг), Знам'янського (4552 кг), Олександрійського (4484 кг), Кіровоградського (4439 кг) та найнижча – Маловисківського (2081 кг), Новоархангельського (2263 кг), Світловодського (2337 кг), Компаніївського (2402 кг) та Устинівського (2420 кг) районів.

Виробництво яєць у всіх категоріях господарств у 2010р. порівняно з 2009р. зросло на 10,5% і склало 499,4 млн.шт., у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 27,4% (208,5 млн.шт.), у господарствах населення – на 0,8% (290,9 млн.шт.).

Обсяги виробництва яєць порівняно з 2009р. збільшено підприємствами (крім малих) 4 районів області з 14, які займалися цим видом діяльності: Маловисківського (в 40,8 раза), Кіровоградського (на 28,3%), Гайворонського (на 10,4%) та Компаніївського (на 0,2%).

Несучість курей-несучок збільшилася порівняно з 2009р. на 15 шт. і становила 308 яєць. Найвищих показників досягнуто сільськогосподарськими підприємствами Кіровоградського (308 шт.), Новоукраїнського (173 шт.) та Знам'янського (165 шт.) районів.

Порівняно з 1 січня 2010р. в господарствах усіх категорій чисельність поголів'я великої рогатої худоби зменшилася на 3,5%, в т.ч. корів – на 0,3%. Поголів'я свиней, овець та кіз, птиці зросло відповідно на 8,7%, 5,2%, 4,5%.

У сільськогосподарських підприємствах (крім малих) порівняно з показниками на 1 січня 2010р. зросла чисельність поголів'я корів на 1,1%, свиней – на 14,4%, овець та кіз – на 25,2%, птиці – на 16,9%, великої рогатої худоби – зменшилась на 1,9%. Найсуттєвіше чисельність поголів'я свиней зросла в Новгородківському (в 1,8 раза), Олександрівському (в 1,7 раза); овець та кіз – в Ульяновському (в 2,4 раза), Голованівському (в 2,3 раза); птиці – Онуфріївському (в 9,5 раза), Устинівському (в 2,1 раза) та Петровському (в 1,9 раза) районах.

У господарствах населення зросла чисельність поголів'я свиней на 5,5%, птиці – на 1,9%, овець та кіз – на 1,7%. Чисельність поголів'я великої рогатої худоби скоротилась на 4%, в т.ч. корів – на 0,3%.

За 2010р. порівняно з 2009р. в сільськогосподарських підприємствах зросло надходження приплоду телят на 0,3 тис. голів або на 2,4%, поросят – відповідно на 2 тис. голів або на 2%, ягнят та козенят – на 1,1 тис. голів або на 45,4%. У розрахунку на 100 маток, які були на початок 2010р., вихід телят становив 76 голів (у 2009р. – 77 голів), поросят – 1129 голів (1187 голів), ягнят та козенят – 118 голів (85 голів).

У сільськогосподарських підприємствах за 2010р. відсоток падежу до обороту стада великої рогатої худоби збільшився порівняно з 2009р. на 0,7 в.п., свиней – зменшився на 0,1 в.п., овець та кіз – на 1,4 в.п. і склав відповідно 1,9%, 6,2% та 4%.

У 2010р. обсяг продажу сільськогосподарськими підприємствами населенню молодняку великої рогатої худоби становив 2,6 тис. голів, що на 0,6 тис. голів (на 18,4%) менше проти 2009р., свиней – 18,1 тис. голів (на 16,3 тис. голів або в 1,9 раза менше), птиці всіх видів – 645 тис. голів (на 35,7 тис. голів або на 5,2% менше).

Станом на 1 січня 2011р. в сільськогосподарських підприємствах області (крім малих) було в наявності кормів усіх видів 69,5 тис.т корм.од, в т.ч. концентрованих – 31,2 тис.т корм.од, що на 2,4% менше ніж на 1 січня 2010р. У розрахунку на 1 умовну голову великої худоби припадало по 9 ц корм.од кормів усіх видів проти 10 ц корм.од на 1 січня 2010р., у т.ч. концентрованих – по 4 ц корм.од проти 4,7 ц корм.од.

Зростання забезпеченості тварин кормами порівняно з 1 січня 2010р. зафіксовано в сільськогосподарських підприємствах 10 районів, найсуттєвіше – Світловодського (в 2,2 раза), Новгородківського (на 38,2%) та Волинського (на 27,6%). Найбільш зменшилась забезпеченість тварин кормами в аграрних підприємствах Новоархангельського (на 36,4%) та Новомиргородського (на 31,9%) районів.

### **Будівельна діяльність**

У 2010р. будівельниками області виконано робіт на суму 344,6 млн.грн., що на 6,5% менше порівняно з 2009р.

Скоротили обсяги будівництва порівняно з 2009р. підприємства міст Кіровограда, Олександрії та 9 районів області, найбільше – Олександрівського, Кіровоградського, Голованівського, Петрівського, Новомиргородського, Знам'янського та Маловисківського районів. Скорочення обсягів будівельних робіт пов'язано з відсутністю замовлень та недостатнім фінансуванням.

Сприятливі умови склались для будівельних підприємств міст Світловодська та Знам'янки, Новоархангельського, Долинського, Добровеличківського, Світловодського, Новоукраїнського та Бобринецького районів.

Будівельні підприємства Компаніївського, Новгородківського, Олександрійського, Онуфріївського, Ульянівського та Устинівського районів будівельні роботи не виконували.

У 2010р. працювало 82,1% загальної кількості будівельних підприємств області.

### **Транспорт та зв'язок**

У 2010р. підприємствами транспорту перевезено 9895,4 тис.т вантажів, що на 13% більше ніж у 2009р., вантажооборот збільшився на 5,2% і склав 25259,6 млн.ткм.

**Залізницею** у 2010р. перевезено 6390,9 тис.т вантажів, що на 10,7% більше ніж у 2009р. Збільшилося відправлення основних номенклатурних груп вантажів: нафти і нафтопродуктів (у 3,2 раза), чорних металів (на 56,3%), кам'яного вугілля (на 50,6%), лісових вантажів (на 43,8%), будівельних вантажів (на 13,9%). Разом з цим зменшилося – зерна та продуктів перемолу (на

22,8%), брухту чорних металів (на 2,2%). Вантажооборот залізничного транспорту у 2010р. склав 24716 млн.ткм, що на 5,1% більше ніж у 2009р.

**Автомобільним транспортом** (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами–підприємцями), перевезено 3497,7 тис.т вантажів, що на 17,6% більше порівняно з 2009р., вантажооборот збільшився на 6,6% і становив 540,4 млн.ткм.

**Авіаційним транспортом** перевезено 6,8 тис.т вантажів, що на 19,4% більше ніж у 2009р., вантажооборот зменшився на 13,5% і становив 3,2 млн.ткм.

**Усіма видами транспорту** перевезено 88,4 млн. пасажирів, що на 9,2% менше ніж у 2009р., пасажирооборот зменшився на 2,8% і склав 1169,7 млн.пас.км.

У 2010р. відбулося зменшення пасажирської роботи на авіаційному та електротранспорті, водночас на автомобільному – збільшення.

У січні–листопаді 2010р. підприємствами–операторами зв'язку реалізовано послуг зв'язку на суму 371,5 млн.грн., що на 1,3% менше ніж у січні–листопаді 2009р.

Найбільша частка доходів отримана від реалізації послуг мобільного (47,7%), поштового (13,9%), телефонного міського (12,4%) та комп'ютерного (7,9%) зв'язку.

Обсяг реалізації послуг пошти та зв'язку населенню за січень–листопад 2010р. склав 133,5 млн.грн., що на 2% більше ніж у січні–листопаді 2009р. Частка доходів від надання послуг пошти та зв'язку населенню в їх загальному обсязі склала 35,9% проти 36,5% у січні–листопаді 2009р.

### **Зовнішня торгівля товарами**

Обсяг експорту товарів за січень–листопад 2010р. становив 299,7 млн.дол. США, імпорту – 165,8 млн.дол.

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами 87 країн світу.

Обсяг експортних операцій порівняно з січнем–листопадом 2009р. збільшився з країнами СНД на 35,8% і склав 140 млн.дол., з іншими країнами світу – на 27,4% (159,7 млн.дол.), у т.ч. з країнами ЄС – зменшився на 10,4% (72,6 млн.дол.). До країн СНД було експортовано 46,7% усіх товарів, країн ЄС – 24,2% (у січні–листопаді 2009р. відповідно 45,1% та 35,5%).

У цілому область експортувала товари до 74 країн світу, серед яких найбільші обсяги поставок здійснювались до Російської Федерації – 77,2 млн.дол. У звітному періоді серед партнерів–країн СНД найбільше зросли експортні поставки до Узбекистану, Білорусі, Російської Федерації, серед країн ЄС – до Іспанії, Нідерландів, Литви, серед інших країн – до Саудівської Аравії, Марокко, Індії, Китаю. Водночас зменшилися поставки до Сирійської Арабської Республіки, Італії, Туркменістану, Киргизстану, Болгарії.

У січні–листопаді 2010р. з області було експортовано машин, обладнання та механізмів на суму 119,3 млн.дол. (з них механічних – на 84,1 млн.дол.). Поставки жирів та олії тваринного або рослинного походження становили 96,1 млн.дол., готових харчових продуктів – 26,5 млн.дол., продуктів рослинного походження – 11,5 млн.дол., мінеральних продуктів – 10,5 млн.дол., текстилю та виробів з текстилю – 7,8 млн.дол., продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 7,6 млн.дол.

Імпорт товарів здійснювався з 62 країн-партнерів. У січні–листопаді 2010р. в область з країн СНД надійшло 20,9% усіх імпортованих товарів, інших країн світу – 79,1%, в т.ч. з країн ЄС – 41,6% (у січні–листопаді 2009р. відповідно 26,4%, 73,6% та 35,8%).

Імпортні поставки порівняно з січнем–листопадом 2009р. зросли з Чеської Республіки, Бельгії, Індії, Данії, США, скоротилися – з Бразилії, Іспанії, Білорусі.

У січні–листопаді 2010р. в область надійшло механічного та електричного обладнання на суму 55,4 млн.дол., жирів та олії тваринного або рослинного походження – на 31,1 млн.дол., продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – на 12,5 млн.дол., транспортних засобів та шляхового обладнання – на 11,4 млн.дол., готових харчових продуктів – на 10,8 млн.дол., продуктів тваринного походження – на 10,7 млн.дол., недорогоцінних металів та виробів з них – на 10,1 млн.дол.

Разом з цим в область надійшло іноземної давальницької сировини на суму 8,3 млн.дол. або 5% загального обсягу імпорту. Текстиль та вироби з текстилю становили 55% загального обсягу імпорту давальницької сировини, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 38,5%. Основним постачальником давальницької сировини залишалася Німеччина.

Обсяг експорту готової продукції, що виготовлена з імпортованої давальницької сировини, склав 12,3 млн.дол. або 4,1% загального обсягу експорту області. У товарній структурі готової продукції на одяг текстильний припадало 63,5%, продукцію хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 35,2%.

### **Споживчий ринок**

**Оборот роздрібною торгівлі** (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) за 2010р. становив 9042,6 млн.грн., що на 9,7% більше обсягу 2009 року.

**Оборот ресторанного господарства** (включаючи оборот фізичних осіб-підприємців) за цей період збільшився на 12% і становив 194,6 млн.грн.

**Обсяг роздрібного товарообороту підприємств**, що здійснювали діяльність з роздрібною торгівлі та ресторанного господарства, за 2010р. склав 4394 млн.грн., що у порівнянних цінах на 9,2% більше обсягу 2009р.

**Реалізація послуг.** За 2010р. підприємствами сфери нефінансових послуг реалізовано послуг на суму 2669,5 млн.грн. Порівняно з 2009р. обсяг реалізованих послуг зменшився на 1,9%.

З основного виду діяльності реалізовано послуг на суму 2546,7 млн.грн., що становило 95,4% загального обсягу реалізованих послуг (у 2009р. – на 2411,8 млн.грн. та 95,8% відповідно).

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 455,2 млн.грн. та порівняно з 2009р. зменшився на 7,5% (у порівнянних цінах).

Податок на додану вартість за 2010р. становив 176,5 млн.грн., доходи від здавання в оренду власних приміщень – 17,4 млн.грн. (за 2009р. – 175 млн.грн. та 19 млн.грн. відповідно).

### **Ціни і тарифи**

**Індекс споживчих цін** у грудні 2010р. порівняно з листопадом становив 100,9%, з початку року – 108,5% (по Україні відповідно 100,8% та 109,1%).

На споживчому ринку у грудні 2010р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 1,3%. Найбільше (на 1,5–11,3%) подорожчали риба та рибопродукти, консервоване молоко, фрукти, маргарин, цукор, молоко, олія, овочі, яйця. Водночас на 0,9–5,2% подешевшали рис, сир і м'який сир (творог), птиця, тваринні жири.

У сфері охорони здоров'я зростання цін на 0,4%, насамперед, зумовлене подорожчанням фармацевтичної продукції на 1,3% та амбулаторних послуг на 0,1%. У той же час на 1,4% знизилась вартість санаторно-курортних послуг.

Підвищення цін на транспорт у цілому на 1,6% відбулося, головним чином, за рахунок подорожчання палива та мастил на 3,7%.

На 0,1–2,4% подорожчали алкогольні напої, тютюнові вироби, предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла, послуги зв'язку, відпочинку і культури, одяг і взуття, послуги ресторанів та готелів, різні товари та послуги.

За період з **початку року** продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 9,9%. Зросли ціни на продукти переробки зернових (в 1,6 раза), з них крупи гречані – в 2,3 раза, пшоно – на 48%, перлові та ячні – на 38,3%, крупи манні – на 20,3%, пластівці вівсяні – на 19,3%, борошно пшеничне – на 16,6%. На 7,6–32,5% подорожчали м'ясо птиці, фрукти, хліб, макаронні вироби, шоколад, кондитерські вироби з борошна, масло, цукор, кондитерські вироби з цукру, інші молочні продукти, олія, молоко, сир і м'який сир (творог), морозиво, маргарин, овочі, кисломолочна продукція, консервоване молоко. Разом з цим суттєво подешевшали тваринні жири (на 31,8%). На 4,5–10,2% знизилась ціни на рис, свинину, яйця.

Алкогольні напої, тютюнові вироби подорожчали на 20%, в т.ч. алкогольні напої – на 6,8%, тютюнові вироби – на 32,4%.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 11,6%, з них природний газ – в 1,5 раза, скраплений газ – на 22,8%, водопостачання – на 16,1%, водовідведення – на 7,9%, квартирна плата – на 5,6%.

Підвищення цін на транспорт у цілому на 9,7% зумовлене зростанням цін на паливо та мастила (на 14,4%), транспортні послуги (на 11,2%), стоянки особистого транспорту (на 9,5%).

На 0,2–11,9% підвищились ціни на предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла, послуги відпочинку і культури, охорони здоров'я, ресторанів та готелів, освіти, різні товари та послуги. Разом з цим знизилась ціни на одяг і взуття (на 0,1%), послуги зв'язку (на 9,2%).

**Індекс цін виробників промислової продукції** у грудні 2010р. порівняно з листопадом становив 102,8%, з початку року – 110,2%.

## **Фінанси**

**Фінансовий результат** від звичайної діяльності до оподаткування (сальдо) суб'єктів господарювання (крім малих підприємств та установ, що утримуються за рахунок бюджету) за січень–листопад 2010р. склав 330 млн.грн. прибутку. За видами економічної діяльності найбільший прибутковий

фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування отримали підприємства промисловості – 289,3 млн.грн., торгівлі; ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 52,3 млн.грн., фінансової діяльності – 10,9 млн.грн. Найбільший збитковий фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування мали підприємства з надання комунальних та індивідуальних послуг, діяльності у сфері культури та спорту – 19,2 млн.грн. та будівництва – 19,1 млн.грн.

Прибутковими підприємствами, частка яких у загальній кількості становила 56%, отримано 677,5 млн.грн. прибутку.

Найбільші обсяги прибутку від звичайної діяльності до оподаткування одержали підприємства промисловості – 497 млн.грн. (73,4% прибутку від звичайної діяльності до оподаткування підприємств області), торгівлі; ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 92,3 млн.грн. (13,6%), діяльності транспорту та зв'язку – 37,8 млн.грн. (5,6%), сфери операцій з нерухомим майном, оренди, інжинірингу та надання послуг підприємцям – 27,7 млн.грн. (4,1%).

Збиток від звичайної діяльності до оподаткування в сумі 347,5 млн.грн. одержали 44% підприємств.

Найбільші суми збитку від звичайної діяльності до оподаткування мали підприємства промисловості (207,7 млн.грн.), торгівлі; ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (40 млн.грн.), діяльності транспорту та зв'язку (30,2 млн.грн.), будівництва (27,4 млн.грн.), надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльності у сфері культури та спорту (19,7 млн.грн.), сфери операцій з нерухомим майном, оренди, інжинірингу та надання послуг підприємцям (17,4 млн.грн.).

### **Заробітна плата та стан її виплати**

У січні–листопаді 2010р. **розмір середньомісячної номінальної заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (по підприємствах та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) становив 1795 грн., що майже в 2 рази перевищує рівень мінімальної заробітної плати, який дорівнював прожитковому мінімуму для працездатної особи (907 грн.).

В економіці області залишається значною диференціація рівня оплати праці серед видів економічної діяльності.

Найвищий рівень оплати праці спостерігався в транспорті, добувній промисловості та фінансовій діяльності, де заробітна плата працівників в 1,5–1,6 рази перевищила середній показник по області.

Значно нижчою залишається заробітна плата працівників лісового господарства, освіти, пошти та зв'язку, охорони здоров'я та соціальної допомоги, сфери культури та спорту, відпочинку та розваг, операцій з нерухомим майном, оренди, інжинірингу та надання послуг підприємцям, сільського господарства, торгівлі, готелів та ресторанів, рибальства, рибництва, де її розмір на 4,8%–47,4% менше від середнього показника по області.

**Реальна заробітна плата найманих працівників** у січні–листопаді 2010р. порівняно з відповідним періодом попереднього року, з урахуванням

впливу зростання споживчих цін, збільшилась на 11,6% (у січні–листопаді 2009р. – зменшилась на 6,1%).

**Загальна сума несплаченої заробітної плати** впродовж січня–листопада 2010р. збільшилась на 26,2% або на 13,7 млн.грн. і на 1 грудня 2010р. становила 66 млн.грн.

Обсяг несплаченої заробітної плати на початок грудня 2010р. становив 16,3% фонду оплати праці, нарахованого за листопад 2010р.

Сума боргу працівникам економічно активних підприємств впродовж січня–листопада 2010р. збільшилась на 25,1% або на 9,2 млн.грн. і на 1 грудня 2010р. становила 45,7 млн.грн. або 69,2% загальної суми боргу.

З кожних 100 гривень, несплачених економічно активними підприємствами, 81 гривню заборгували своїм працівникам промислові підприємства.

Заборгованість із виплати заробітної плати перед працівниками економічно активних підприємств відсутня в шістнадцяти районах області: Бобринецькому, Вільшанському, Гайворонському, Добровеличківському, Знаменському, Компаніївському, Новгородківському, Новоархангельському, Новомиргородському, Олександрівському, Олександрійському, Онуфріївському, Петрівському, Світловодському, Ульяновському, Устинівському.

На початок грудня 2010р. вчасно не отримали заробітну плату 10,5 тис. осіб або 5% загальної кількості штатних працівників. Кожному із зазначених працівників не сплачено в середньому 4332 грн., що в 2,3 р.б. розміру середньої заробітної плати, нарахованої штатному працівнику за листопад 2010р.

Сума несплаченої заробітної плати працівникам підприємств-банкрутів впродовж січня–листопада 2010р. збільшилась на 35,1% або на 4,9 млн.грн. і на початок грудня 2010р. становила 18,7 млн.грн.

На підприємствах, які призупинили виробничо-господарську діяльність у 2009р. та попередніх роках (економічно неактивні), заборгованість із виплати заробітної плати на 1 грудня 2010р. зменшилась впродовж січня–листопада 2010р. на 17,5% і становила 1,6 млн.грн.

У січні–листопаді 2010р. за **субсидіями для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії** звернулося 55859 сімей, з них у міській місцевості – 35683, сільській – 20176 сімей.

Призначені субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії 42023 сім'ям, що становило 75,2% кількості сімей, які звернулися за наданням субсидії, з них у міській місцевості – 28082, сільській – 13941 сім'ї.

Загальна сума призначених місячних субсидій у січні–листопаді 2010р. склала 3338 тис.грн., при цьому в міській місцевості цей показник становив 2917,8 тис.грн., сільській – 420,2 тис.грн. Середній розмір призначеної місячної субсидії на одну сім'ю у листопаді 2010р. становив 126,2 грн. (у жовтні 2010р. – 110,4 грн.).

Організаціям, що надавали послуги, в січні–листопаді 2010р. нараховано коштів у сумі 18700,4 тис.грн., перераховано – 16799,3 тис.грн. (91,2% суми отриманих населенням субсидій).

У листопаді 2010р. отримали субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії 8,5% загальної кількості сімей області.

За призначенням **субсидій готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива** у січні–листопаді 2010р. звернулася 29581 сім'я, у т.ч. в міській місцевості – 9859, сільській – 19722 сім'ї. Призначено субсидії 20224 сім'ям (68,4% з числа тих, які звернулися), в т.ч. 7123 сім'ям у міській місцевості та 13101 сім'ї – у сільській місцевості. Загальна сума призначених субсидій готівкою становила 8648,8 тис.грн., у міській місцевості цей показник склав 3431,2 тис.грн., сільській – 5217,6 тис.грн.

Середній розмір призначеної субсидії готівкою на одну сім'ю у листопаді 2010р. становив 468,2 грн. (у жовтні 2010р. – 484,7 грн.).

Субсидії готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива в січні–листопаді 2010р. отримала 18081 сім'я на суму 9514,5 тис.грн. Заборгованість бюджетів із виплати субсидій населенню готівкою на 1 грудня 2010р. становила 1239,1 тис.грн.

У листопаді 2010р. **населенню нараховано плату за житлово-комунальні послуги** в сумі 43,5 млн.грн., з початку року – 376,7 млн.грн. Сплачено, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 38,7 млн.грн., що становило 88,9% нарахованих до сплати сум, та з початку року – 382,1 млн.грн. (101,4%).

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг станом на 1 грудня 2010р. склала 107,7 млн.грн., термін якої у листопаді становив 3,1 місяця.

У листопаді 2010р. мали борг за 3 місяці та більше: за централізоване опалення та гаряче водопостачання – 37% власників особових рахунків, з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 22%, газопостачання – 20,9%, вивезення побутових відходів – 18,8%, централізоване водопостачання та водовідведення – 12,8%.

Електропостачальні підприємства одержали від населення у листопаді 2010р. **за спожиту електроенергію** кошти в сумі 14,1 млн.грн., з початку року – 143,6 млн.грн. Заборгованість населення за спожиту електроенергію станом на 1 грудня 2010р. становила 5,3 млн.грн.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 27.06.2003р. №976 „Про затвердження порядку погашення реструктуризованої заборгованості та внесення поточних платежів за житлово-комунальні послуги” підприємствами-надавачами послуг з початку року договори щодо погашення реструктуризованої заборгованості не укладались. Сума платежів з погашення реструктуризованої заборгованості у листопаді 2010р. з урахуванням договорів, укладених у 2003–2009рр., склала 5,1 тис.грн., з початку року – 27,7 тис.грн.

### **Ринок праці**

Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості на 1 січня 2011р., становила 19,5 тис. осіб. За допомогою у працевлаштуванні до цієї установи впродовж грудня 2010р.

звернулося 6,3 тис. незайнятих громадян проти 5,6 тис. у листопаді (у грудні 2009р. – 4,8 тис. осіб).

Офіційного статусу безробітних на зазначену дату набули 96,2% незайнятих громадян, із них 75,3% отримували допомогу по безробіттю.

Кількість зареєстрованих безробітних на 1 січня 2011р. становила 18,8 тис. осіб, із них 75,3% отримували допомогу по безробіттю. Серед безробітних майже кожний другий раніше займав місце робітника, майже кожний четвертий – посаду службовця, решта безробітних не мали професійної підготовки.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області за грудень 2010р. зріс на 0,73 в.п. і на 1 січня 2011р. становив 3,18% населення працездатного віку. У сільській місцевості та міських поселеннях цей показник становив відповідно 4,41% та 2,50% населення працездатного віку.

За повідомленнями підприємств, установ та організацій, кількість вільних робочих місць і вакантних посад станом на 1 січня 2011р. становила 621 місце проти 984 місць на 1 грудня 2010р. (на 1 січня 2010р. – 588 місць). Із зазначеної кількості вільних робочих місць (вакансій) 51,4% передбачалося для робітників, 39,6% – для службовців, решта – для осіб, які не мають професії.

Навантаження незайнятого населення, яке перебувало на обліку державної служби зайнятості, на одне вільне робоче місце, вакантну посаду зросло з 16 осіб на кінець листопада 2010р. до 31 особи на кінець грудня.

За сприяння державної служби зайнятості в грудні 2010р. працевлаштовано 1,3 тис. осіб, проти 1,6 тис. осіб у листопаді 2010р. (у грудні 2009р. – 1 тис. осіб). Серед працевлаштованих незайнятих осіб жінки становили 47,2%, молодь у віці до 35 років – 55,2%.

Рівень працевлаштування незайнятих громадян у грудні порівняно з листопадом 2010р. знизився на 2,5 в.п. і становив 6,0%.

Із Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття в грудні 2010р. на допомогу по безробіттю було витрачено 7968,4 тис.грн. Середньооблікова кількість безробітних, які її отримували впродовж зазначеного місяця, становила 10,9 тис. осіб. Розмір допомоги по безробіттю в середньому на одного безробітного становив 733,94 грн., що на 20,4% менше законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (922 грн.).

### Демографічна ситуація

Станом на 1 грудня 2010р. в області, за оцінкою, проживало 1011,0 тис. осіб.

За січень–листопад 2010р. чисельність населення скоротилася на 6785 осіб або на 7,3 особи в розрахунку на 1000 жителів. Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного (6377 осіб) та міграційного (408 осіб) скорочення населення.

Порівняно з січнем–листопадом 2009р. обсяг **природного скорочення** збільшився на 256 осіб (на 4,2%) і в розрахунку на 1000 жителів зріс з 6,5 до 6,9 особи. Природний рух населення порівняно з відповідним періодом 2009р. характеризувався скороченням народжуваності та збереженням рівня смертності. Суттєвим залишається перевищення числа померлих над числом живонароджених: на 100 померлих припадало 60 дітей, що народились живими.

Порівняно з січнем–листопадом 2009р. зменшилось число народжених на 427 дітей (на 4,2%), одночасно зареєстровано зменшення числа померлих на 171 особу (на 1,1%). **Загальний показник народжуваності** порівняно з січнем–листопадом 2009р. зменшився з 10,8 до 10,4 народженого на 1000 жителів.

Рівень **смертності** населення області порівняно с січнем–листопадом 2009р. не змінився і становив 17,3 особи на 1000 жителів. Водночас спостерігалось зростання смертності в 12 районах, найбільше – в Голованівському (з 17,1‰ до 19,1‰) та Гайворонському (з 16,1‰ до 18,1‰) районах.

У січні–листопаді 2010р. порівняно з відповідним періодом 2009р. спостерігалось зменшення **кількості зареєстрованих шлюбів** на 165 одиниць або на 2,9%. Інтенсивність укладання шлюбів в області становила 6‰ (у січні–листопаді 2009р. – 6,1‰) і коливалась від 4‰ у Вільшанському районі до 7,4‰ на території Кіровоградської міськради.

У січні–листопаді 2010р. **міграційне скорочення** населення склало 0,4 особи у розрахунку на 1000 жителів. Число прибулих на постійне проживання в області зросло порівняно з відповідним періодом 2009р. з 11,5‰ до 17,3‰, вибулих – з 13,8‰ до 17,7‰.

### **Криміногенна ситуація**

За повідомленням органів внутрішніх справ та прокуратури протягом 2010р. зареєстровано 11864 злочини (без урахування злочинів, зареєстрованих податковою міліцією), що на 2193 злочини (на 22,7%) більше ніж у 2009р., серед яких 41,1% – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 72,1% становили злочини проти власності, 8,3% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 4,8% – злочини проти життя та здоров'я особи, 2,9% – злочини у сфері службової діяльності, 2,5% – злочини проти громадського порядку та моральності, по 1,9% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина та проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, 1,5% – злочини проти громадської безпеки.

Протягом 2010р. скоєно 124 умисних вбивства та замахів на вбивство, 84 умисних тяжких тілесних ушкоджень, 21 зґвалтування та замах на зґвалтування (відповідно на 39,3% більше, на 32,8% менше та на 5% більше порівняно з 2009р.).

Кількість крадіжок (7193) порівняно із 2009р. збільшилась в 1,5 раза, проте кількість грабежів (608) та розбоїв (134) зменшилась відповідно на 18,1% та 31,3%. Кількість випадків шахрайств (452) та хабарництва (20) збільшилась відповідно на 22,8% та у 2,5 раза.

Кількість потерпілих від злочинів за 2010р. становила 8762 особи (на 24,8% більше ніж у 2009р.), з числа яких 2839 – жінки, 1407 – пенсіонери, 242 – неповнолітні та 151 – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (69%) від крадіжок – 6047 осіб, серед яких 34,5% – жінки (2084 особи). Від злочинних діянь загинуло 153 особи, з числа яких 54,2% було вбито.

Серед виявлених осіб (5405), які вчинили злочини, 39% раніше вже ставали на злочинний шлях, з них майже кожний другий має незняту або непогашену судимість, 27,5% вчинили злочин у групі, 22% – знаходились у стані алкогольного сп'яніння; 12,3% – жінки, 8,3% – неповнолітні. Питома вага працездатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчалися, склала 51,3%.

Головне управління статистики  
у Кіровоградській області  
(24 січня 2011 року)